

Çocukluk Çağı Travmalarının, Yetişkin Bağlanma Stillerinin ve Psikolojik İyi Oluşun Kadınların Cinsel Doyumu Üzerindeki Etkisi*

Dilan YELÖRGÜ¹

¹İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Psikoloji Ana Bilim Dalı, Klinik Psikoloji Bilim Dalı, yelorgudilan@gmail.com ORCID : 0000-0002-3271-496X

Özet: Araştırmanın temel amacı, çocukluk çağı travmalarının, yetişkin bağlanma stillerinin ve psikolojik iyi oluşun cinsel doyum etkileme düzeyini analiz etmektir. Çalışmanın amacı doğrultusunda, en az 6 aydır aktif cinsel ilişkisi olan 18-50 yaş aralığındaki bireylerin Google-formlar aracılığı ile ölçekleri doldurmaları sağlanıp, 166 kişiden veriler toplanmıştır. Veriler, Demografik Form, Golombok – Rust Cinsel Doyum Ölçeği (GRISS), Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği (CTQ), ilişki Ölçekleri Anketi (İÖA), ve SA-45 (Semptom Değerlendirme Ölçeği) ile toplanmıştır. SPSS 25.0 istatistik paket programı kullanılarak analizler gerçekleştirilmiştir. Yapılan istatistik sonucunda, kadınlarda; güvenli bağlanma, kayıtsız bağlanma, duygusal ihmal, obsesif kompulsif ve kişiler arası duyarlılık değişkenlerinin cinsel doyumun anlamlı yordayıcıları olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte, cinsiyete göre; kadınların sıklık, GRISS toplam, korkulu bağlanma, kayıtsız bağlanma, anksiyete, depresyon, obsesif kompulsif ve paranoid düşünce puan ortalamaları anlamlı olarak daha yüksek bulunmuştur. Ayrıca, yaş arttıkça sıklık, iletişim, doyum, kaçınma, dokunma, GRISS toplam puan ortalamalarının arttığı; güvenli bağlanma, korkulu bağlanma ve kayıtsız bağlanma puan ortalamalarının azaldığı tespit edilmiştir. Son olarak yaş arttıkça duygusal taciz, fiziksel taciz, fiziksel ihmal, duygusal ihmal, cinsel taciz, aşırı koruma-kontrol, anksiyete, depresyon, obsesif kompulsif, somatizasyon, kişilerarası duyarlılık, paranoid düşünce ve psikotizm puan ortalamalarının da arttığı saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çocukluk Çağı Travmaları, Cinsel Doyum, Psikolojik İyi Oluş, Bağlanma Stilleri.

The Effect of Childhood Traumas, Adult Attachment Styles, and Psychological Well-Being on Women's Sexual Satisfaction

Abstract: The main objective of the research is to analyze the level at which childhood traumas, adult attachment styles, and psychological well-being influence sexual satisfaction. For the purpose of the study, individuals aged 18-50 who had an active sexual relationship for at least 6 months were provided to fill out the scales via Google-Forms and data were collected from 166 people. The data were collected using the Demographic Form, Golombok – Rust Sexual Satisfaction Scale (GRISS), Childhood Trauma Scale (CTQ), Relationship Scale Questionnaire (RSQ-), and SA-45 (Symptom Assessment-45 Questionnaire). Analyses were carried out using the SPSS 25.0 statistical package program. Performed statistical result, women; secure attachment, dismissing attachment, emotional neglect, obsessive-compulsive and interpersonal sensitivity were significant predictors of sexual satisfaction of the variables was determined. However, according to gender, women, elegance, GRISS total, fearful attachment, dismissing attachment, anxiety, depression, obsessive-compulsive and paranoid ideation scores was found to be significantly higher than the mean score. In addition, it was found that as age increases, the overall average score in frequency, communication, satisfaction, avoidance, touch, Griss increases; the average score for safe attachment, fearful attachment, and indifferent attachment decreases. Finally, as the age increases, emotional abuse, physical abuse, physical neglect, emotional neglect, sexual abuse, overload protection-control, anxiety, depression, obsessive compulsive disorder, somatization, interpersonal sensitivity, paranoid ideation, and psychoticism it was found that increased an average of points.

Keywords: Childhood Traumas, Sexual Satisfaction, Psychological Well-Being, Attachment Styles.

1.GİRİŞ

Travma, dünya üzerinde yaşamını sürdüren bütün insanların hayatında önemli bir yere sahiptir. İnsanlar yaşamları boyunca travmayı birbirlerinden farklı şekillerde deneyimlemişlerdir. Ayrıca travmaya karşı farklı tepkiler göstermişlerdir. Travmatik yaşantılar,

insanların kontrollerinde olmayan birçok nedenden dolayı gelişen tepkiler ile kendini gösterir. Travmatik yaşantıları olan bireyler, birdenbire karşılaştıkları durumlar/olaylar karşısında çaresizlik, endişe, korku, kaygı, yetersizlik gibi birçok duyguyu yaşarlar. Travma, kişilerin hayatın yaşanılacak ve güvenli olduğuna

* Bu çalışma Dilan YELÖRGÜ'nün Prof. Dr. Cebail KISA danışmanlığında yürütülen "Çocukluk Çağı Travmalarının, Yetişkin Bağlanma Stillerinin ve Psikolojik İyi Oluşun Cinsel Doyum Üzerindeki Etkisi" konulu yüksek lisans tezinden türetilmiştir.

yönelik düşünceleri dışında kişilerin öz değer ve başkalarına olan iyi duygularına da zarar verir (Danışman ve ark., 2018). Yani bireylerin hayatı algılayışı ve bakış açıları, eski inandığı değerlere olan inancı travma sonrası yıkıma uğrar (Mırsal ve ark., 2004). İnsan bedeninin ve çevre üstündeki hakimiyetinin zarar gördüğü, bunların sonucunda da mağduriyet yaşadığı bazı olaylarda da travmatik yaşantı söz konusu olur (Tatar, 2019). Travmatik yaşantılar arasında trafik kazaları, doğal afetler, ani kayıplar, çocukluk dönemindeki istismar ve ihmaller yer alır. Bunların arasından baş etmesi en zor olanı çocukluk çağında karşılaşılan travmatik olaylardır. Çünkü çocukluk çağı, travma ile baş edebilecek yeteri kadar gücün olmadığı bir dönemdir (Şar ve Yargıç, 1997). Çocukluk çağı travması, bireylerin beden ve ruh sağlığını bozan yaşamını tehdit eden olaylardır. (Şık, 2019). Çocukluk çağı travması birçok literatürde istismar ve ihmal kavramlarıyla açıklanmaktadır. Çocuğa karşı sürekli zihinsel, sosyal, duygusal ve cinsel gelişimlerine zarar verecek şekilde yapılan davranışlar istismara girerken; çocuğun bakımından sorumlu bireylerin çocuğu, beslenme, güven, eğitim ve sağlık gibi ihtiyaçlarından yoksun bırakması sonucunda çocuğun fiziksel ve ruhsal zarara uğrama durumu ihmal olarak adlandırılmaktadır (Şık,2019).

Bowlby'e (1998) göre; bireylerin ilk kurdukları ilişki yeni doğan ile bakım veren arasında gerçekleşmektedir. Bu ilişki yeni doğanın kendini güvende hissetmesi, duygusal yakınlık ihtiyacı ve temel ihtiyaçlarının giderilmesi açısından oldukça önemlidir. Diğer yandan; kendisini sevmeye layık hissetmesi, yaşadığı dünyayı güvenilir algılaması da bu ilişkiye göre şekillenmektedir. Olumlu veya olumsuz kendisi ve dış dünya ile ilgili oluşturacağı modeller "içsel çalışan modeller" için temel oluşturacaktır. İçsel çalışan modeller; bireylerin neye önem göstereceklerini, yaşantılarını ne şekilde yorumlayacaklarını, hangi olayları hatırlayacaklarına/unutacaklarına kadar bireylerin üzerinde belirleyici etkiye sahiptir (Pietromonaco P.R., Barrett L.F., 2000). Bowlby tarafından kavramsallaştırılan bağlanma stilleri, yetişkinlerin prototip bağlanma formlarını tanımlayabilmek için geliştirilmiştir. İlk tip ise "güvenli bağlanma" olarak adlandırılmıştır. Bu kişiler kendilerine karşı değerlilik duygusunu hissederler ve diğerlerinden de kabul gördüklerine inanırlar. İkinci tip ise "saplantılı bağlanma stili" olarak adlandırılır. Bu kişiler kendilerini değersiz hissetmelerine rağmen diğer insanlara karşı olumlu değerlendirmeler yaparlar. Üçüncü tip ise "korkulu bağlanma stili" olarak belirlenmiştir. Bu

bireylerin kendilik değerlerinin düşük olmasının yanı sıra diğerlerinin de kendisini reddedeceğini düşündükleri için herkesten uzak kalarak korumaya çalışırlar. Son tip ise "kayıtsız bağlanma stili" olarak adlandırılmıştır. Bu bireyler olumlu bir kendilik değeri algılamalarına rağmen dışarıdan reddedileceklerini düşündükleri için sosyallığe olan ihtiyaçlarını inkar etme eğilimi içerisinde bulunurlar (Bartholomew, 1991). Bağlanma kuramı, geçmişte bebek-çocuk ve bakım vereni arasındaki ilişkiye odaklanırken günümüzde yetişkinlerin gösterdikleri birbirinden farklı bilişsel ve davranışsal özellikleri anlamlandırmak için kullanılmaya başlanmıştır (Meredith P.J., Strong J., Feeney J.A., 2007). Birçok psikolojik ekol tarafından çocukluktaki yaşantıların ve içsel çalışan modellerin bireylerin yetişkinlik yaşantılarına da yansıtıldığı kabul edilmektedir (Fraleay R.C., Shaver P.R., 2000).

Yaşamın ilk yıllarından itibaren kendini gerçekleştirebilmek, mutlu olmak ve iyi oluş gibi kavramlar bireyler için önemli bir yere sahip olmuştur. Çoğu insan için mutlu bir yaşam sürmek, hayatın anlamlı olduğunu hissedebilmek hayattaki en önemli amaçlardandır. Psikolojik iyi oluşu açıklamak gerekirse, bireyin kendinden memnun/hoşnut olması, bağımsız hareket edebilmesi, kendini gerçekleştirmesi, sınırlılıklarının ve güçlü yanlarının bilincinde olması, kendini olumlu görmesi gibi anlamlar içermektedir. Psikolojik iyi oluş her zaman hayata pozitif açıdan bakmak ya da her zaman mutlu olmak gibi kavramlardan ayrılmaktadır. Psikolojik iyi oluş daha çok bireyin yaşamını anlamlı görmesini, potansiyelini harekete geçirmesini, kendini olduğu gibi kabul etmesini, kendini sevmesini, ve farkındalık sahibi olmasını kapsamaktadır (Küçük, 2020). İnsan yaşamındaki öneminden dolayı, klinik araştırmacılar ruh sağlığının tam sağlık için önemli olduğunu düşünmüş ve sağlık koruma müdahalelerinin etkinliğini analiz etmek için psikolojik iyi oluş çalışmalarını genişletmişlerdir. (Gladis ve diğ. 1999). Araştırmacılar ortaya koydukları araştırmalar ile psikolojik sağlık düzeyi yüksek bireylerin problem davranışlara daha az yöneldikleri üzerinde durmuşlardır (Kabasakal ve Arslan 2014). Sosyal psikologlar ise insanların iyi oluş durumlarını etkileyen durumlara ilgi göstermeye başlamışlardır (Yeşiltepe 2011). Psikolojik iyi oluş ile ilgili çalışmalarda ortaya çıkan bu ilgi artışı, psikoloji alanının, başlangıçtan beri insanoğlunun mutsuzluğuna ve problemlerine, olumlu işleyişin nedenleri ve sonuçlarından daha çok ilgi göstermesinin sonucu olarak ortaya çıkmıştır (Çelebi, 2019).

Cinsellik, insanın doğumundan ölümüne kadar var oluşunun mekanizması ve hayatı içerisinde önemli bir yer tutan parçasıdır. Bireylerin aktif bir şekilde cinsel yaşantısı olmasa da günlük düşünce ve duygularında cinsellik yer almaktadır. Cinsellik; sevmeye, sevilme, cinsel ilişkiden haz alma gibi kişinin temel ihtiyaçlarını ön planda tutmaktadır (Rodoplu,2019) Cinsellik, eşlerin kendi isteklerini ve beklentilerini basit bir şekilde dile getirebilmeleriyle daha güzel yaşamakta olup, cinsel ilişkiye dair vakit, yer, sıklık, süre ve ilişki sırasındaki davranışlardan aldıkları hoşnutluk da doğrudan cinsel doyumlarını etkilemektedir. Cinsel doyumunu açıklamak gerekirse, eşlerin cinsel ilişkideki memnuniyetinin ve aldığı hazzın miktarı olarak ifade edilmektedir. İlişkinin cinsel ve cinsel olmayan tarafları cinsel doyumunu ortaya çıkartmaktadır (Yıldız,2014). Cinsel doyum cinselliğin önemli bir tarafını oluşturmaktadır. Eşlerin cinsellikten aldığı doyumunu cinsel işlevlerinin niceliği kadar, çiftler arasında var olan ilişkinin niteliği de belirlemektedir (Rodoplu, 2019).

Çocukluk çağı travmaları, etkisi yaşandığı andan itibaren yıllar boyunca süren, toplumların sosyo-kültürel ve sosyo-ekonomik çevrelerinde görülebilen bir olgudur. Çocukluk çağı travmaları birçok psikopatolojide etkilidir (Alsancak, 2016). Yapılan araştırmalar doğrultusunda çocukluk çağında yaşanan bir travmanın yetişkinlikte birçok ruhsal sorun ve bozukluklara sebep olduğu da görülmektedir (Bilim, 2012). Bu etkiler, kişilerin yetişkin bağlanma stillerinden ve psikolojik iyi oluşlarından, cinsel işlev bozuklukları ve cinsel doyumuna kadar birçok alanda kendini göstermektedir. Bütün bu bilgiler sonrasında, çocukluk çağı travmatik yaşantılarının, kişilerin yetişkin bağlanma stillerinin, psikolojik iyi oluşlarının, şimdiki yaşamlarında karşılaştıkları cinsel doyum sorunları ile ilişkili olup olmadığı sorusunu akla getirmiştir. Bu konuda yapılan çalışmaların sınırlı olmasından dolayı literatüre katkı sağlamak amacıyla çalışmanın yapılması planlanmıştır.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırma Modeli

Çocukluk çağı travmasının, yetişkin bağlanma stillerinin ve psikolojik iyi oluşun cinsel doyum üzerindeki etkisini konu edinen bu çalışma nicel araştırma desenleri içerisinde yer alan ilişkisel tarama modelindedir. Birden çok değişkenin, varsa birlikte değişimi ve bu değişkenlerin birbirini etkileme

derecesini belirlemeyi amaç edinen araştırma modeli ilişkisel tarama modelidir.

2.2. Örneklem

Araştırma, İstanbul'da yaşayan 6 aydır aktif cinsel ilişkisi olan 18-50 yaş aralığındaki katılımcılarla yapılmıştır. Veriler Google-form'lar aracılığı ile kartopu yöntemi kullanılarak toplanmıştır.

2.3. Veri Toplama Araçları

Çocukluk çağı travmalarının analizi için Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği (CTQ), yetişkin bağlanma stillerinin analizi için İlişki Ölçekleri Anketi (İÖA), psikolojik iyi oluşun analizi için Symptom Değerlendirme Ölçeği (SA-45) kullanılmıştır.

2.3.1. Kişisel bilgi formu

Araştırmacı tarafından hazırlanan formda katılımcılara; cinsiyet, ve yaş ile ilgili sorular yöneltilmiştir. Kişisel bilgi formu toplamda 2 sorudan oluşmaktadır.

2.3.2. Çocukluk çağı travmaları ölçeği (childhood trauma questionnaire (CTQ))

CTQ olarak bilinen "Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği" 20 yaş öncesi istismar ve ihmal yaşantılarını geriye dönük olarak değerlendirmede yararlı olan, geçerliliği ve güvenilirliği gösterilmiş, bireyin bilgi vermesine dayalı, uygulaması kolay nicel bir ölçme aracıdır. Bernstein ve arkadaşları tarafından geliştirilmiştir. Ölçeğin ilk halinde 53 madde bulunurken şu an ki halinde 28 madde bulunmaktadır. CTQ ölçeği Şar ve arkadaşları tarafından 2012 yılında Türkçeye uyarlanmıştır. Bu ölçeğin alt ölçeklerinde çocukluk çağı cinsel, fiziksel ve duygusal istismarı ile duygusal ve fiziksel ihmali bulunmaktadır.

2.3.3. İlişki ölçekleri anketi

Griffin ve Bartholomew tarafından 1994 yılında geliştirilen İlişki Ölçekleri Anketi 30 maddeden oluşmaktadır. Ölçek güvenli bağlanma, kayıtsız bağlanma, saplantılı bağlanma ve korkulu bağlanma olmak üzere dört farklı bağlanma stilini ölçmektedir. Türkçeye uyarlaması 2006 yılında Sümer ve Güngör tarafından yapılmıştır. Türkçeye uyarlama çalışmasında ölçek 17 maddeye indirilmiştir (Sümer ve Güngör, 1999).

2.3.4. Symptom değerlendirme ölçeği (SA-45)

SA-45 Symptom Değerlendirme Ölçeği kısa fakat kapsamlı genel bir psikiyatrik semptomatoloji ihtiyacını karşılamak amacıyla geliştirilmiştir. Kişilerin

psikolojik iyi oluş düzeylerinin belirlenebilmesi için kullanılabilen bir ölçektir. Türkçe uyarlaması Hejan Epözdemir tarafından 2009 yılında yapılmıştır.

2.3.5. Golombok-Rust cinsel doyum envanteri (GRISS)

Cinsel ilişkinin niteliğini ve cinsel işlev bozukluklarını değerlendirmeye yönelik bir ölçme aracıdır. (GRISS) Kadın ve erkek için ayrı olarak hazırlanmış 28 maddelik bir formdur. Kadın ve erkek formlarında kaçınma,

2.4. Verilerin Toplanması

Ölçeklerin uygulandığı katılımcılar gönüllülük esas alınarak rastgele seçilmiştir. Veriler Google-Formlar aracılığı ile toplanmıştır. Araştırma sonuçlarının güvenilir ve geçerliliği için, ölçek maddelerinin içtenlikle doldurulması istenmiştir. Araştırma konusunun hassasiyeti dolayısıyla katılımcıların rahat olmaları ve objektif bilgi verebilmeleri için ad, soyad ve iletişim bilgileri alınmamış ve bilgilerin gizli tutulacağı konusunda bilgilendirilmişlerdir. Ayrıca ölçeklerin uygulanırken, başkalarının müdahalesine izin vermemeleri konusunda duyarlı olmaları istenmiştir. Ölçeklerin uygulama sonrası istenilenin dışında eksik ya da yanlış cevaplanmış ölçekler kontrolden geçmiş ve kullanılmamıştır.

2.5. Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında, cinsel doyum, ilişki ölçekleri anketi, çocukluk çağı travmaları, ve SA-45 ölçeği puanlarını cinsiyet değişkenine göre karşılaştırmak için bağımsız örneklem t testi kullanılmıştır. Ölçme araçlarından elde edilen puanları yaş değişkenine göre karşılaştırmak için ise tek yönlü varyans analizi

doyum, iletişim, dokunma ve ilişki sıklığı gibi 5'i ortak olmak üzere 7 alt boyut bulunmaktadır. Ayrıca kadınlara uygulanan envantere vajinismus ve orgazm bozukluğu (anorgazmi), erkeklere uygulanan da ise erken boşalma (prematür ejakülasyon) ve empotans (erektile disfonksiyon) alt boyutları bulunmaktadır. Rust ve Golombok (1986) tarafından geliştirilen envanterin Türkçe uyarlaması Tuğrul ve arkadaşları (1993) tarafından yapılmış, geçerli ve güvenilir olduğu bildirilmiştir (Hisli Şahin ve ark., 2012).

(ANOVA) uygulanmıştır. Varyans analizinde farkın kaynağını belirlemek için Scheffe çoklu karşılaştırma testi kullanılmıştır. Bu test, varyansların homojen ve gruplardaki kişi sayısının farklı olduğu durumlarda kullanılan testlerden biridir (Kayri, 2009). Analizler için güven aralığı %95 olarak belirlenmiş, $p < 0,05$ değerleri anlamlı kabul edilmiştir. SPSS 25.0 istatistik paket programı kullanılarak analizler gerçekleştirilmiştir.

3. BULGULAR

Araştırma kapsamında öncelikle cinsel doyum, ilişki ölçekleri anketi, çocukluk çağı travmaları SA-45 ölçeğinden elde edilen puanlara ait betimsel değerlere yer verilmiştir. Bir sonraki adımdan kadın ve erkeklerde cinsel doyum puanları ile ilişki ölçekleri anketi, çocukluk çağı travmaları, ve SA-45 ölçeği puanları arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Bir sonraki adımda, ilişki Ölçekleri Anketi, Çocukluk Çağı Travmaları, ve SA-45 ölçeği bileşenlerinin kadın ve erkeklerde cinsel doyum üzerindeki yordayıcı etkisi araştırılmıştır. Son adımda ise cinsiyet ve yaş değişkenlerine göre ölçme araçlarından elde edilen puanlar karşılaştırılarak incelenmiştir.

Tablo 1. Ölçme Araçlarından Elde Edilen Puanlara Ait Betimsel Değerler

Değişkenler	Minimum	Maksimum	Ort	Ss
Sıklık	0	8	1,85	2,45
İletişim	0	8	1,56	2,42
Doyum	0	16	2,39	3,51
Kaçınma	0	14	1,93	3,18
Dokunma	0	16	2,08	3,56
Vajinismus	0	16	4,86	4,81
Anorgasmi	0	16	2,56	3,62
GRISS Kadın Formu toplam puan	0	88	19,58	23,74
Güvenli bağlanma	1,40	7,00	4,45	1,38
Korkulu bağlanma	1,50	7,00	4,05	0,89
Saplantılı bağlanma	1,75	6,25	3,73	0,72
Kayıtsız bağlanma	1,40	7,00	3,99	1,11
Duygusal taciz	5	22	9,05	4,86
Fiziksel taciz	5	21	7,52	3,90
Fiziksel ihmal	5	21	9,72	4,68
Duygusal ihmal	5	24	11,50	4,93
Cinsel taciz	5	20	6,88	3,84
Aşırı koruma-kontrol	2	9	4,35	1,91
Anksiyete	5	23	8,20	3,73

Depresyon	5	25	9,94	4,31
Obsesif kompulsif	5	25	10,01	3,95
Somatizasyon	5	22	7,41	3,95
Fobik Anksiyete	5	18	9,69	3,49
Düşmanlık	5	23	7,54	4,03
Kişilerarası duyarlılık	5	25	8,83	4,50
Paranoid düşünce	5	25	9,02	4,30
Psikotizm	5	21	6,96	3,32

Tablo 2. İlişki Ölçekleri Anketi, Çocukluk Çağı Travmaları SA-45 Ölçeği Bileşenlerinin Kadınlarda Cinsel Doyum Üzerindeki Yordayıcı Etkisini Belirlemek için Gerçekleştirilen Regresyon Analizi Sonuçları

Değişken	B	SH	β	t	p	İkili r	Kısmi r
(Sabit)	31,97	10,74		2,98	0,00*		
Güvenli bağlanma	-6,76	1,08	-0,46	-6,28	0,00*	-0,73	-0,46
Korkulu bağlanma	1,42	1,21	0,06	1,17	0,24	-0,01	0,10
Saplantılı bağlanma	0,27	1,45	0,01	0,19	0,85	0,18	0,02
Kayıtsız bağlanma	3,79	1,36	0,22	2,79	0,01*	0,47	0,23
Duygusal taciz	-0,05	0,33	-0,01	-0,16	0,88	0,50	-0,01
Fiziksel taciz	1,07	0,61	0,21	1,76	0,08	0,49	0,14
Fiziksel ihmal	0,30	0,40	0,07	0,76	0,45	0,52	0,06
Duygusal ihmal	0,79	0,34	0,18	2,34	0,02*	0,57	0,19
Cinsel taciz	0,25	0,48	0,04	0,51	0,61	0,26	0,04
Aşırı koruma-kontrol	0,02	0,80	0,00	0,02	0,98	0,36	0,00
Anksiyete	0,26	0,48	0,05	0,54	0,59	0,30	0,05
Depresyon	0,06	0,39	0,01	0,14	0,89	0,36	0,01
Obsesif kompulsif	0,99	0,37	0,21	2,65	0,01*	0,21	-0,21
Somatizasyon	0,18	0,34	0,04	0,54	0,59	0,19	0,04
Fobik anksiyete	-0,26	0,34	-0,05	-0,77	0,44	0,02	-0,06
Düşmanlık	-0,38	0,37	-0,08	-1,01	0,31	0,25	-0,08
Kişilerarası duyarlılık	1,27	0,44	0,30	2,88	0,01*	0,39	0,23
Paranoid düşünce	-0,83	0,47	-0,19	-1,78	0,08	0,34	-0,15
Psikotizm	0,10	0,51	0,01	0,19	0,85	0,30	0,02
R=0,843		R ² =0,711		F _(19;165) =18,95		p<0,001	

Bağımlı değişken= Kadınlarda cinsel doyum, *p<0,05

Tablo 2 incelendiğinde, ilişki ölçekleri anketi, çocukluk çağı travmaları ve SA-45 ölçeği bileşenlerinin birlikte cinsel doyum ile anlamlı bir ilişkiye sahip olduğu anlaşılmaktadır (R=0,843; F(19;165)=18,95; p<0,001). Kadınlarda cinsel doyumdaki değişimin %71'i ilişki ölçekleri anketi, çocukluk çağı travmaları ve SA-45 ölçeği bileşenleri tarafından açıklanmıştır. Standardize beta katsayılarına ait anlamlılık değerleri incelendiğinde, güvenli bağlanma ($\beta=-0,46$; p<0,05),

kayıtsız bağlanma ($\beta=0,22$; p<0,05), duygusal ihmal ($\beta=0,18$; p<0,05), obsesif kompulsif ($\beta=0,21$; p<0,05) ve kişiler arası duyarlılık ($\beta=0,30$; p<0,05) değişkenlerinin kadınlarda cinsel doyumun anlamlı yordayıcıları olduğu anlaşılmıştır. Kadınlarda cinsel doyum üzerinde etkili olan değişkenlerin görece önem sırası; güvenli bağlanma, kişiler arası duyarlılık, kayıtsız bağlanma, obsesif kompulsif bozukluk ve duygusal ihmal şeklindedir.

Tablo 3. Cinsiyete Göre Cinsel Doyum, İlişki Ölçekleri Anketi, Çocukluk Çağı Travmaları, SA-45 Ölçeği Puan Ortalamaları, Standart Sapmaları ve Bağımsız Gruplar t Testi Sonuçları

Değişkenler	Cinsiyet	N	Ort	Ss	t	Sd	p																																																																																																																																																																												
Sıklık	Kadın	166	3,55	2,37	2,04	325	0,04*																																																																																																																																																																												
	Erkek	161	3,04	2,15				İletişim	Kadın	166	3,03	2,66	-0,25	325	0,80	Erkek	161	3,10	2,31	Doyum	Kadın	166	4,50	3,69	-1,80	325	0,07	Erkek	161	5,26	3,97	Kaçınma	Kadın	166	3,68	3,63	1,35	325	0,18	Erkek	161	3,17	3,21	Dokunma	Kadın	166	3,91	4,10	-0,51	325	0,61	Erkek	161	4,13	3,69	GRISS toplam puan	Kadın	166	37,28	20,39	2,03	325	0,04*	Erkek	161	32,84	19,16	Güvenli bağlanma	Kadın	166	4,47	1,39	0,33	325	0,74	Erkek	161	4,42	1,36	Korkulu bağlanma	Kadın	166	4,19	0,91	2,87	325	0,00*	Erkek	161	3,91	0,85	Saplantılı bağlanma	Kadın	166	3,72	0,70	-0,40	325	0,69	Erkek	161	3,75	0,74	Kayıtsız bağlanma	Kadın	166	4,19	1,19	3,34	325	0,00*	Erkek	161	3,79	0,98	Duygusal taciz	Kadın	166	8,57	4,71	-1,82	325	0,07	Erkek	161	9,54	4,97	Fiziksel taciz	Kadın	166	7,13	3,99	-1,83	325	0,07	Erkek	161	7,92	3,78	Fiziksel ihmal	Kadın	166	8,83	4,50	-3,57	325	0,00*	Erkek	161	10,65	4,70	Duygusal ihmal	Kadın	166	10,67	4,69	-3,13	325	0,00*	Erkek	161	12,36	5,05	Cinsel taciz	Kadın	166	6,70	3,61	-0,85	325	0,39	Erkek	161	7,06	4,07	Aşırı koruma-kontrol	Kadın	166	4,10
İletişim	Kadın	166	3,03	2,66	-0,25	325	0,80																																																																																																																																																																												
	Erkek	161	3,10	2,31				Doyum	Kadın	166	4,50	3,69	-1,80	325	0,07	Erkek	161	5,26	3,97	Kaçınma	Kadın	166	3,68	3,63	1,35	325	0,18	Erkek	161	3,17	3,21	Dokunma	Kadın	166	3,91	4,10	-0,51	325	0,61	Erkek	161	4,13	3,69	GRISS toplam puan	Kadın	166	37,28	20,39	2,03	325	0,04*	Erkek	161	32,84	19,16	Güvenli bağlanma	Kadın	166	4,47	1,39	0,33	325	0,74	Erkek	161	4,42	1,36	Korkulu bağlanma	Kadın	166	4,19	0,91	2,87	325	0,00*	Erkek	161	3,91	0,85	Saplantılı bağlanma	Kadın	166	3,72	0,70	-0,40	325	0,69	Erkek	161	3,75	0,74	Kayıtsız bağlanma	Kadın	166	4,19	1,19	3,34	325	0,00*	Erkek	161	3,79	0,98	Duygusal taciz	Kadın	166	8,57	4,71	-1,82	325	0,07	Erkek	161	9,54	4,97	Fiziksel taciz	Kadın	166	7,13	3,99	-1,83	325	0,07	Erkek	161	7,92	3,78	Fiziksel ihmal	Kadın	166	8,83	4,50	-3,57	325	0,00*	Erkek	161	10,65	4,70	Duygusal ihmal	Kadın	166	10,67	4,69	-3,13	325	0,00*	Erkek	161	12,36	5,05	Cinsel taciz	Kadın	166	6,70	3,61	-0,85	325	0,39	Erkek	161	7,06	4,07	Aşırı koruma-kontrol	Kadın	166	4,10	1,78	-2,41	325	0,02*								
Doyum	Kadın	166	4,50	3,69	-1,80	325	0,07																																																																																																																																																																												
	Erkek	161	5,26	3,97				Kaçınma	Kadın	166	3,68	3,63	1,35	325	0,18	Erkek	161	3,17	3,21	Dokunma	Kadın	166	3,91	4,10	-0,51	325	0,61	Erkek	161	4,13	3,69	GRISS toplam puan	Kadın	166	37,28	20,39	2,03	325	0,04*	Erkek	161	32,84	19,16	Güvenli bağlanma	Kadın	166	4,47	1,39	0,33	325	0,74	Erkek	161	4,42	1,36	Korkulu bağlanma	Kadın	166	4,19	0,91	2,87	325	0,00*	Erkek	161	3,91	0,85	Saplantılı bağlanma	Kadın	166	3,72	0,70	-0,40	325	0,69	Erkek	161	3,75	0,74	Kayıtsız bağlanma	Kadın	166	4,19	1,19	3,34	325	0,00*	Erkek	161	3,79	0,98	Duygusal taciz	Kadın	166	8,57	4,71	-1,82	325	0,07	Erkek	161	9,54	4,97	Fiziksel taciz	Kadın	166	7,13	3,99	-1,83	325	0,07	Erkek	161	7,92	3,78	Fiziksel ihmal	Kadın	166	8,83	4,50	-3,57	325	0,00*	Erkek	161	10,65	4,70	Duygusal ihmal	Kadın	166	10,67	4,69	-3,13	325	0,00*	Erkek	161	12,36	5,05	Cinsel taciz	Kadın	166	6,70	3,61	-0,85	325	0,39	Erkek	161	7,06	4,07	Aşırı koruma-kontrol	Kadın	166	4,10	1,78	-2,41	325	0,02*																				
Kaçınma	Kadın	166	3,68	3,63	1,35	325	0,18																																																																																																																																																																												
	Erkek	161	3,17	3,21				Dokunma	Kadın	166	3,91	4,10	-0,51	325	0,61	Erkek	161	4,13	3,69	GRISS toplam puan	Kadın	166	37,28	20,39	2,03	325	0,04*	Erkek	161	32,84	19,16	Güvenli bağlanma	Kadın	166	4,47	1,39	0,33	325	0,74	Erkek	161	4,42	1,36	Korkulu bağlanma	Kadın	166	4,19	0,91	2,87	325	0,00*	Erkek	161	3,91	0,85	Saplantılı bağlanma	Kadın	166	3,72	0,70	-0,40	325	0,69	Erkek	161	3,75	0,74	Kayıtsız bağlanma	Kadın	166	4,19	1,19	3,34	325	0,00*	Erkek	161	3,79	0,98	Duygusal taciz	Kadın	166	8,57	4,71	-1,82	325	0,07	Erkek	161	9,54	4,97	Fiziksel taciz	Kadın	166	7,13	3,99	-1,83	325	0,07	Erkek	161	7,92	3,78	Fiziksel ihmal	Kadın	166	8,83	4,50	-3,57	325	0,00*	Erkek	161	10,65	4,70	Duygusal ihmal	Kadın	166	10,67	4,69	-3,13	325	0,00*	Erkek	161	12,36	5,05	Cinsel taciz	Kadın	166	6,70	3,61	-0,85	325	0,39	Erkek	161	7,06	4,07	Aşırı koruma-kontrol	Kadın	166	4,10	1,78	-2,41	325	0,02*																																
Dokunma	Kadın	166	3,91	4,10	-0,51	325	0,61																																																																																																																																																																												
	Erkek	161	4,13	3,69				GRISS toplam puan	Kadın	166	37,28	20,39	2,03	325	0,04*	Erkek	161	32,84	19,16	Güvenli bağlanma	Kadın	166	4,47	1,39	0,33	325	0,74	Erkek	161	4,42	1,36	Korkulu bağlanma	Kadın	166	4,19	0,91	2,87	325	0,00*	Erkek	161	3,91	0,85	Saplantılı bağlanma	Kadın	166	3,72	0,70	-0,40	325	0,69	Erkek	161	3,75	0,74	Kayıtsız bağlanma	Kadın	166	4,19	1,19	3,34	325	0,00*	Erkek	161	3,79	0,98	Duygusal taciz	Kadın	166	8,57	4,71	-1,82	325	0,07	Erkek	161	9,54	4,97	Fiziksel taciz	Kadın	166	7,13	3,99	-1,83	325	0,07	Erkek	161	7,92	3,78	Fiziksel ihmal	Kadın	166	8,83	4,50	-3,57	325	0,00*	Erkek	161	10,65	4,70	Duygusal ihmal	Kadın	166	10,67	4,69	-3,13	325	0,00*	Erkek	161	12,36	5,05	Cinsel taciz	Kadın	166	6,70	3,61	-0,85	325	0,39	Erkek	161	7,06	4,07	Aşırı koruma-kontrol	Kadın	166	4,10	1,78	-2,41	325	0,02*																																												
GRISS toplam puan	Kadın	166	37,28	20,39	2,03	325	0,04*																																																																																																																																																																												
	Erkek	161	32,84	19,16				Güvenli bağlanma	Kadın	166	4,47	1,39	0,33	325	0,74	Erkek	161	4,42	1,36	Korkulu bağlanma	Kadın	166	4,19	0,91	2,87	325	0,00*	Erkek	161	3,91	0,85	Saplantılı bağlanma	Kadın	166	3,72	0,70	-0,40	325	0,69	Erkek	161	3,75	0,74	Kayıtsız bağlanma	Kadın	166	4,19	1,19	3,34	325	0,00*	Erkek	161	3,79	0,98	Duygusal taciz	Kadın	166	8,57	4,71	-1,82	325	0,07	Erkek	161	9,54	4,97	Fiziksel taciz	Kadın	166	7,13	3,99	-1,83	325	0,07	Erkek	161	7,92	3,78	Fiziksel ihmal	Kadın	166	8,83	4,50	-3,57	325	0,00*	Erkek	161	10,65	4,70	Duygusal ihmal	Kadın	166	10,67	4,69	-3,13	325	0,00*	Erkek	161	12,36	5,05	Cinsel taciz	Kadın	166	6,70	3,61	-0,85	325	0,39	Erkek	161	7,06	4,07	Aşırı koruma-kontrol	Kadın	166	4,10	1,78	-2,41	325	0,02*																																																								
Güvenli bağlanma	Kadın	166	4,47	1,39	0,33	325	0,74																																																																																																																																																																												
	Erkek	161	4,42	1,36				Korkulu bağlanma	Kadın	166	4,19	0,91	2,87	325	0,00*	Erkek	161	3,91	0,85	Saplantılı bağlanma	Kadın	166	3,72	0,70	-0,40	325	0,69	Erkek	161	3,75	0,74	Kayıtsız bağlanma	Kadın	166	4,19	1,19	3,34	325	0,00*	Erkek	161	3,79	0,98	Duygusal taciz	Kadın	166	8,57	4,71	-1,82	325	0,07	Erkek	161	9,54	4,97	Fiziksel taciz	Kadın	166	7,13	3,99	-1,83	325	0,07	Erkek	161	7,92	3,78	Fiziksel ihmal	Kadın	166	8,83	4,50	-3,57	325	0,00*	Erkek	161	10,65	4,70	Duygusal ihmal	Kadın	166	10,67	4,69	-3,13	325	0,00*	Erkek	161	12,36	5,05	Cinsel taciz	Kadın	166	6,70	3,61	-0,85	325	0,39	Erkek	161	7,06	4,07	Aşırı koruma-kontrol	Kadın	166	4,10	1,78	-2,41	325	0,02*																																																																				
Korkulu bağlanma	Kadın	166	4,19	0,91	2,87	325	0,00*																																																																																																																																																																												
	Erkek	161	3,91	0,85				Saplantılı bağlanma	Kadın	166	3,72	0,70	-0,40	325	0,69	Erkek	161	3,75	0,74	Kayıtsız bağlanma	Kadın	166	4,19	1,19	3,34	325	0,00*	Erkek	161	3,79	0,98	Duygusal taciz	Kadın	166	8,57	4,71	-1,82	325	0,07	Erkek	161	9,54	4,97	Fiziksel taciz	Kadın	166	7,13	3,99	-1,83	325	0,07	Erkek	161	7,92	3,78	Fiziksel ihmal	Kadın	166	8,83	4,50	-3,57	325	0,00*	Erkek	161	10,65	4,70	Duygusal ihmal	Kadın	166	10,67	4,69	-3,13	325	0,00*	Erkek	161	12,36	5,05	Cinsel taciz	Kadın	166	6,70	3,61	-0,85	325	0,39	Erkek	161	7,06	4,07	Aşırı koruma-kontrol	Kadın	166	4,10	1,78	-2,41	325	0,02*																																																																																
Saplantılı bağlanma	Kadın	166	3,72	0,70	-0,40	325	0,69																																																																																																																																																																												
	Erkek	161	3,75	0,74				Kayıtsız bağlanma	Kadın	166	4,19	1,19	3,34	325	0,00*	Erkek	161	3,79	0,98	Duygusal taciz	Kadın	166	8,57	4,71	-1,82	325	0,07	Erkek	161	9,54	4,97	Fiziksel taciz	Kadın	166	7,13	3,99	-1,83	325	0,07	Erkek	161	7,92	3,78	Fiziksel ihmal	Kadın	166	8,83	4,50	-3,57	325	0,00*	Erkek	161	10,65	4,70	Duygusal ihmal	Kadın	166	10,67	4,69	-3,13	325	0,00*	Erkek	161	12,36	5,05	Cinsel taciz	Kadın	166	6,70	3,61	-0,85	325	0,39	Erkek	161	7,06	4,07	Aşırı koruma-kontrol	Kadın	166	4,10	1,78	-2,41	325	0,02*																																																																																												
Kayıtsız bağlanma	Kadın	166	4,19	1,19	3,34	325	0,00*																																																																																																																																																																												
	Erkek	161	3,79	0,98				Duygusal taciz	Kadın	166	8,57	4,71	-1,82	325	0,07	Erkek	161	9,54	4,97	Fiziksel taciz	Kadın	166	7,13	3,99	-1,83	325	0,07	Erkek	161	7,92	3,78	Fiziksel ihmal	Kadın	166	8,83	4,50	-3,57	325	0,00*	Erkek	161	10,65	4,70	Duygusal ihmal	Kadın	166	10,67	4,69	-3,13	325	0,00*	Erkek	161	12,36	5,05	Cinsel taciz	Kadın	166	6,70	3,61	-0,85	325	0,39	Erkek	161	7,06	4,07	Aşırı koruma-kontrol	Kadın	166	4,10	1,78	-2,41	325	0,02*																																																																																																								
Duygusal taciz	Kadın	166	8,57	4,71	-1,82	325	0,07																																																																																																																																																																												
	Erkek	161	9,54	4,97				Fiziksel taciz	Kadın	166	7,13	3,99	-1,83	325	0,07	Erkek	161	7,92	3,78	Fiziksel ihmal	Kadın	166	8,83	4,50	-3,57	325	0,00*	Erkek	161	10,65	4,70	Duygusal ihmal	Kadın	166	10,67	4,69	-3,13	325	0,00*	Erkek	161	12,36	5,05	Cinsel taciz	Kadın	166	6,70	3,61	-0,85	325	0,39	Erkek	161	7,06	4,07	Aşırı koruma-kontrol	Kadın	166	4,10	1,78	-2,41	325	0,02*																																																																																																																				
Fiziksel taciz	Kadın	166	7,13	3,99	-1,83	325	0,07																																																																																																																																																																												
	Erkek	161	7,92	3,78				Fiziksel ihmal	Kadın	166	8,83	4,50	-3,57	325	0,00*	Erkek	161	10,65	4,70	Duygusal ihmal	Kadın	166	10,67	4,69	-3,13	325	0,00*	Erkek	161	12,36	5,05	Cinsel taciz	Kadın	166	6,70	3,61	-0,85	325	0,39	Erkek	161	7,06	4,07	Aşırı koruma-kontrol	Kadın	166	4,10	1,78	-2,41	325	0,02*																																																																																																																																
Fiziksel ihmal	Kadın	166	8,83	4,50	-3,57	325	0,00*																																																																																																																																																																												
	Erkek	161	10,65	4,70				Duygusal ihmal	Kadın	166	10,67	4,69	-3,13	325	0,00*	Erkek	161	12,36	5,05	Cinsel taciz	Kadın	166	6,70	3,61	-0,85	325	0,39	Erkek	161	7,06	4,07	Aşırı koruma-kontrol	Kadın	166	4,10	1,78	-2,41	325	0,02*																																																																																																																																												
Duygusal ihmal	Kadın	166	10,67	4,69	-3,13	325	0,00*																																																																																																																																																																												
	Erkek	161	12,36	5,05				Cinsel taciz	Kadın	166	6,70	3,61	-0,85	325	0,39	Erkek	161	7,06	4,07	Aşırı koruma-kontrol	Kadın	166	4,10	1,78	-2,41	325	0,02*																																																																																																																																																								
Cinsel taciz	Kadın	166	6,70	3,61	-0,85	325	0,39																																																																																																																																																																												
	Erkek	161	7,06	4,07				Aşırı koruma-kontrol	Kadın	166	4,10	1,78	-2,41	325	0,02*																																																																																																																																																																				
Aşırı koruma-kontrol	Kadın	166	4,10	1,78	-2,41	325	0,02*																																																																																																																																																																												

	Erkek	161	4,61	2,02			
Anksiyete	Kadın	166	8,63	3,92	2,08	325	0,04*
	Erkek	161	7,77	3,50			
Depresyon	Kadın	166	10,66	4,90	3,08	325	0,00*
	Erkek	161	9,20	3,48			
Obsesif kompulsif	Kadın	166	10,61	4,28	2,80	325	0,01*
	Erkek	161	9,40	3,49			
Somatizasyon	Kadın	166	7,70	4,18	1,37	325	0,17
	Erkek	161	7,11	3,69			
Fobik Anksiyete	Kadın	166	9,41	3,58	-1,45	325	0,15
	Erkek	161	9,97	3,39			
Düşmanlık	Kadın	166	7,77	4,17	1,02	325	0,31
	Erkek	161	7,31	3,87			
Kişilerarası duyarlılık	Kadın	166	9,10	4,83	1,12	325	0,26
	Erkek	161	8,55	4,12			
Paranoid düşünce	Kadın	166	9,51	4,56	2,07	325	0,04*
	Erkek	161	8,53	3,96			
Psikotizm	Kadın	166	6,75	2,95	-1,16	325	0,25
	Erkek	161	7,17	3,66			

*p<0,05

Tablo incelendiğinde, cinsiyete göre, iletişim, doyum, kaçınma, dokunma, güvenli bağlanma, saplantılı bağlanma, duygusal taciz, fiziksel taciz, cinsel taciz, somatizasyon, fobik anksiyete, düşmanlık, kişilerarası duyarlılık ve psikotizm puan ortalamalarının anlamlı bir farklılık göstermediği anlaşılmaktadır (p>0,05). Bununla birlikte, cinsiyete göre sıklık, GRISS toplam, korkulu bağlanma, kayıtsız bağlanma, fiziksel ihmal, duygusal ihmal, aşırı koruma-kontrol, anksiyete, depresyon, obsesif kompulsif ve paranoid düşünce Tablo 4. Yaşa Göre Cinsel Doyum, İlişki Ölçekleri Anketi, Çocukluk Çağı Travmaları, SA-45 Ölçeği Puan Ortalamaları, Standart Sapmaları ve ANOVA Sonuçları

puan ortalamaları anlamlı bir farklılık göstermiştir (p<0,05).

Kadınların sıklık, GRISS toplam, korkulu bağlanma, kayıtsız bağlanma, anksiyete, depresyon, obsesif kompulsif ve paranoid düşünce puan ortalamaları, erkeklerin ise fiziksel ihmal, duygusal ihmal, aşırı koruma-kontrol puan ortalamaları anlamlı olarak daha yüksek bulunmuştur.

Değişkenler	Yaş grubu	N	Ort	Ss	F	p	Post-Hoch
Sıklık	18-25 a	113	1,93	2,22	46,13	0,00*	c>a, c>b, b>a,
	26-35 b	106	3,55	2,01			
	36-50 c	108	4,50	1,77			
İletişim	18-25 a	113	1,52	1,85	66,76	0,00*	c>a, c>b,

	26-35 b	106	2,95	2,13			b>a,
	36-50 c	108	4,79	2,32			
Doyum	18-25 a	113	2,71	3,06			c>a, c>b,
	26-35 b	106	4,65	3,46	54,03	0,00*	b>a,
	36-50 c	108	7,36	3,49			
Kaçınma	18-25 a	113	1,62	2,53			c>a, c>b,
	26-35 b	106	3,38	2,99	41,09	0,00*	b>a,
	36-50 c	108	5,37	3,63			
Dokunma	18-25 a	113	2,14	2,95			c>a, c>b,
	26-35 b	106	3,60	3,25	42,08	0,00*	b>a,
	36-50 c	108	6,39	4,16			
GRISS toplam puan	18-25 a	113	22,53	17,32			c>a, c>b,
	26-35 b	106	35,57	16,64	60,89	0,00*	b>a,
	36-50 c	108	47,78	17,04			
Güvenli bağlanma	18-25 a	113	5,40	1,17			a>b, a>c,
	26-35 b	106	4,16	1,15	59,71	0,00*	b>c,
	36-50 c	108	3,73	1,21			
Korkulu bağlanma	18-25 a	113	4,22	0,76			a>b, a>c,
	26-35 b	106	4,07	1,00	4,75	0,01*	b>c,
	36-50 c	108	3,86	0,86			
Saplantılı bağlanma	18-25	113	3,65	0,53			-
	26-35	106	3,74	0,78	1,30	0,27	
	36-50	108	3,81	0,82			
Kayıtsız bağlanma	18-25 a	113	3,54	1,07			a>b, a>c,
	26-35 b	106	4,05	1,15	19,45	0,00*	b>c,
	36-50 c	108	4,41	0,92			

hScheffe testi, *p<0,05

Tablo incelendiğinde, yaş gruplarına göre saplantılı bağlanma puan ortalamalarının anlamlı bir farklılık göstermediği anlaşılmaktadır (p>0,05). Bununla birlikte, yaş gruplarına göre sıklık, iletişim, doyum, kaçınma, dokunma, GRISS toplam, güvenli bağlanma, korkulu bağlanma ve kayıtsız bağlanma puan ortalamaları anlamlı bir farklılık göstermiştir (p<0,05).

Scheffe testi sonuçlarına göre, genel olarak yaş arttıkça sıklık, iletişim, doyum, kaçınma, dokunma, GRISS toplam puan ortalamaları da artmaktadır. Bununla birlikte yaş arttıkça güvenli bağlanma, korkulu bağlanma ve kayıtsız bağlanma puan ortalamaları azalmaktadır.

Tablo 5. Yaşa Göre Cinsel Doyum, İlişki Ölçekleri Anketi, Çocukluk Çağı Travmaları SA-45 Ölçeği Puan Ortalamaları, Standart Sapmaları ve ANOVA Sonuçları

Değişkenler	Yaş grubu	N	Ort	Ss	F	p	Post-Hoch
Duygusal taciz	18-25 a	113	6,87	3,70	27,60	0,00*	c>a, c>b, b>a,
	26-35 b	106	9,00	5,20			
	36-50 c	108	11,37	4,53			
Fiziksel taciz	18-25 a	113	6,01	2,98	22,44	0,00*	c>a, c>b, b>a,
	26-35 b	106	7,32	4,06			
	36-50 c	108	9,30	3,90			
Fiziksel ihmal	18-25 a	113	7,60	3,02	45,28	0,00*	c>a, c>b,
	26-35 b	106	8,92	4,01			
	36-50 c	108	12,74	5,18			
Duygusal ihmal	18-25 a	113	9,22	3,88	34,13	0,00*	c>a, c>b, b>a,
	26-35 b	106	11,20	4,55			
	36-50 c	108	14,19	5,02			
Cinsel taciz	18-25 a	113	5,65	2,15	9,93	0,00*	c>a, b>a,
	26-35 b	106	7,22	4,20			
	36-50 c	108	7,82	4,49			
Aşırı koruma-kontrol	18-25 a	113	3,80	1,32	13,74	0,00*	c>a, c>b,
	26-35 b	106	4,21	1,96			
	36-50 c	108	5,07	2,17			
Anksiyete	18-25 a	113	7,44	3,50	3,71	0,03*	c>a,
	26-35 b	106	8,53	3,85			
	36-50 c	108	8,69	3,77			
Depresyon	18-25 a	113	8,89	4,12	5,76	0,00*	c>a,
	26-35 b	106	10,20	5,03			
	36-50 c	108	10,79	3,49			
Obsesif kompulsif	18-25 a	113	9,12	3,08	7,14	0,00*	c>a,
	26-35 b	106	9,88	4,94			
	36-50 c	108	11,09	3,43			
Somatizasyon	18-25 a	113	6,68	3,61	3,15	0,04*	c>a,
	26-35 b	106	7,63	3,84			

	36-50 c	108	7,95	4,31			
Fobik Anksiyete	18-25	113	9,68	3,06			
	26-35	106	9,09	3,62	3,06	0,05	-
	36-50	108	10,27	3,72			
Düşmanlık	18-25	113	6,97	4,12			
	26-35	106	7,91	3,98	1,75	0,17	-
	36-50	108	7,78	3,94			
Kişilerarası duyarlılık	18-25 a	113	7,35	4,26			c>a,
	26-35 b	106	9,31	4,81	10,30	0,00*	b>a,
	36-50 c	108	9,90	4,03			
Paranoid düşünce	18-25 a	113	7,59	4,25			c>a,
	26-35 b	106	10,25	4,90	11,51	0,00*	b>a,
	36-50 c	108	9,32	3,17			
Psikotizm	18-25 a	113	6,14	2,84			c>a,
	26-35 b	106	7,25	3,31	5,52	0,00*	b>a,
	36-50 c	108	7,52	3,65			

hScheffe testi, *p<0,05

Tablo incelendiğinde, yaş gruplarına göre fobik anksiyete ve düşmanlık puan ortalamalarının anlamlı bir farklılık göstermediği anlaşılmaktadır ($p>0,05$). Bununla birlikte, yaş gruplarına göre duygusal taciz, fiziksel taciz, fiziksel ihmal, duygusal ihmal, cinsel taciz ve aşırı koruma-kontrol, anksiyete, depresyon, obsesif kompulsif, somatizasyon, kişilerarası duyarlılık, paranoid düşünce ve psikotizm puan ortalamaları anlamlı bir farklılık göstermiştir ($p<0,05$). Scheffe testi sonuçlarına göre, 36-50 yaş grubunda bulunan katılımcıların duygusal taciz, fiziksel taciz, fiziksel ihmal, duygusal ihmal, cinsel taciz ve aşırı koruma-kontrol, anksiyete, depresyon, obsesif kompulsif, somatizasyon, kişilerarası duyarlılık, paranoid düşünce ve psikotizm puan ortalamaları en yüksek, 18-25 yaş grubunda bulunan katılımcıların puan ortalamaları ise en düşüktür. Genel olarak, yaş arttıkça duygusal taciz, fiziksel taciz, fiziksel ihmal, duygusal ihmal, cinsel taciz ve aşırı koruma-kontrol, anksiyete, depresyon, obsesif kompulsif, somatizasyon, kişilerarası duyarlılık, paranoid düşünce ve psikotizm puan ortalamalarının da arttığı gözlemlenmiştir.

4.TARTIŞMA VE SONUÇ

4.1. Tartışma

4.1.1. Değişkenlerin Demografik Özelliklere Göre Karşılaştırılması ile İlgili Analizlerin Sonuçlarının Değerlendirilmesi

Araştırmanın temel değişkenleri olan çocukluk çağı travmaları, yetişkin bağlanma stilleri ve psikolojik iyi oluşdan alınan puanların cinsiyete ve yaşa göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterip göstermediğinin test edilmesi için yapılan analizlerin sonuçlarına göre cinsiyete göre, kadınların sıklık, GRISS toplam, korkulu bağlanma, kayıtsız bağlanma, anksiyete, depresyon, obsesif kompulsif ve paranoid düşünce puan ortalamaları anlamlı olarak daha yüksek bulunmuştur. Yaş gruplarına göre ise; sıklık, iletişim, doyum, kaçınma, dokunma, GRISS toplam, güvenli bağlanma, korkulu bağlanma ve kayıtsız bağlanma puan ortalamaları anlamlı bir farklılık göstermiştir. Scheffe testi sonuçlarına göre ise, yaş arttıkça sıklık, iletişim, doyum, kaçınma, dokunma, GRISS toplam puan ortalamaları da artmaktadır. Bununla birlikte yaş arttıkça güvenli bağlanma, korkulu bağlanma ve

kayıtsız bağlanma puan ortalamaları azalmaktadır. Diğer yandan yaş gruplarına göre duygusal taciz, fiziksel taciz, fiziksel ihmal, duygusal ihmal, cinsel taciz ve aşırı koruma-kontrol, anksiyete, depresyon, obsesif kompulsif, somatizasyon, kişilerarası duyarlılık, paranoid düşünce ve psikotizm puan ortalamaları anlamlı bir farklılık göstermiştir. Scheffe testi sonuçlarına göre, yaş arttıkça duygusal taciz, fiziksel taciz, fiziksel ihmal, duygusal ihmal, cinsel taciz ve aşırı koruma-kontrol, anksiyete, depresyon, obsesif kompulsif, somatizasyon, kişilerarası duyarlılık, paranoid düşünce ve psikotizm puan ortalamalarının da arttığı gözlenmiştir. Bu durumlar literatür ile bağdaşmaktadır. Literatüre göre; bir araştırmada Kimweli ve Stilwell (2002), toplumdaki insanlar ve bireyler için öznel refahı ve yaşam kalitesini yani psikolojik iyi oluşu yükselten faktörleri araştırmıştır. Bu araştırmaya göre, kişisel gelişim ve gerileme, uyum, yaş ve cinsiyet gibi faktörlerin psikolojik iyi oluşta etkili olduğu bulunmuştur (Kimweli ve Stilwell, 2002). Araştırmamızdan elde edilen bulgularda da yaş arttıkça OKB, somatizasyon, kişilerarası duyarlılık, paranoid düşünce ve psikotizm puan ortalamalarının artması, kadınların sıklık, GRISS toplam, korkulu bağlanma, kayıtsız bağlanma, anksiyete, depresyon, obsesif kompulsif ve paranoid düşünce puan ortalamaları anlamlı olarak daha yüksek bulunması, psikolojik iyi oluşun yaşa ve cinsiyete bağlı olarak değiştiğini göstermektedir.

4.1.2. İlişki Ölçekleri Anketi, Çocukluk Çağı Travmaları SA-45 Ölçeği Bileşenlerinin Kadınlarda Cinsel Doyum Üzerindeki Yordayıcı Etkisini Belirlemek için Gerçekleştirilen Regresyon Analizi Sonuçlarının Değerlendirilmesi

İlişki ölçekleri anketi, çocukluk çağı travmaları ve SA-45 ölçeği bileşenlerinin birlikte cinsel doyum ile anlamlı bir ilişkiye sahip olduğu tespit edilmiştir. Güvenli bağlanma, kayıtsız bağlanma, duygusal ihmal, obsesif kompulsif ve kişiler arası duyarlılık değişkenlerinin kadınlarda cinsel doyumun anlamlı yordayıcıları olduğu saptanmıştır. Bu sonuçlar literatür ile bağdaşmaktadır. Kivılcım (2015)'in, çocukluk çağı travmatik yaşam olaylarının yetişkin OKB ile komorbiditesini incelediği çalışmada; obsesif kompulsif bozukluk tanısı almış yetişkinlerin, tanı almayan yetişkinlere göre daha yüksek seviyede çocukluk çağı travmatik yaşam olaylarına maruz kaldıkları ve çocukluk çağı travmatik yaşam olaylarına maruz kalan OKB hastalarında obsesif kompulsif belirtilerin daha yüksek olduğu öngörülmüştür

(Kivılcım, 2015). Literatürdeki diğer çalışmada ise; çocuklukta yaşanan travmatik öyküler yetişkinlikte, disosiyasyon, kişilik bozuklukları, kaygı bozuklukları, depresyon, somatizasyon bozukluğu, cinsel işlev bozuklukları gibi ruh sağlığı bozukluklarına sebep olduğu ortaya koyulmuştur (Brown ve Anderson 1991, Pribor vd. 1993, Paris vd. 1994, Sarwer vd. 1997; Akt. Aslan ve Alparslan, 1999).

Alanda yapılan başka bir çalışma ile de bulgularımız bağdaşmaktadır. Çocukluk çağında cinsel istismar yaşantısı bildirilen olgularda depresyon, fobi, obsesif kompulsif bozukluk, panik bozukluğu, travma sonrası stres bozukluğu, cinsel işlev bozukluklarının normal dağılımdan daha yüksek olduğu bulunmuştur. Psikiyatrik tanı alan grup ile yapılan bir çalışmada da hastaların %57'sinin geçmişlerinde cinsel ve fiziksel istismara uğradıkları belirlenmiştir (Örsel ve ark., 2011). Cinsel doyum ile ilgili problemlerin temelinde çocukluk çağı travmalarının, kurulan bağlanma stillerinin ve bireylerin psikolojik iyi oluşlarının etkisinin tespit edildiği bu çalışmalar ile bizim çalışmamızdan elde edilen bulgular örtüşmektedir. Çocukluk çağında yaşanan travmanın türüne göre yetişkinlikte kurulan bağlanma stili değişmekte ve psikolojik iyi oluş etkilenmektedir. Elde ettiğimiz bulgularda çocuklukta duygusal ihmal travma deneyimleyen bireyler yetişkinlikte güvenli veya kayıtsız bağlanma kurmakta ve dolayısıyla bireylerin obsesif kompulsif ve kişilerarası duyarlılık düzeyleri de etkilenmektedir. Bu durum, yaşanan travmanın, yetişkinlikte kurulan bağlanma stillerinin ve psikolojik iyi oluşun cinsel doyum üzerindeki anlamlı yordayıcılığı göstermektedir.

4.1.3. İlişki Ölçekleri Anketi, Çocukluk Çağı Travmaları SA-45 Ölçeği Bileşenlerinin Erkeklerde Cinsel Doyum Üzerindeki Yordayıcı Etkisini Belirlemek için Gerçekleştirilen Regresyon Analizi Sonuçlarının Değerlendirilmesi

İlişki ölçekleri anketi, çocukluk çağı travmaları ve SA-45 ölçeği bileşenlerinin birlikte cinsel doyum ile anlamlı bir ilişkiye sahip olduğu saptanmıştır. Güvenli bağlanma, fiziksel ihmal, duygusal ihmal ve cinsel taciz değişkenlerinin erkeklerde cinsel doyumun anlamlı yordayıcıları olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuçlar literatür ile bağdaşmaktadır. Literatüre göre fiziksel ihmale maruz kalmış çocuklarda sosyal işlevsellik alanında birçok sorun öne çıkmaktadır. Dengizek (2015) fiziksel olarak ihmal edilmiş çocukların sosyal alanda yakın ilişki kurmakta zorlandıklarını, olumlu duygularını daha az ifade ettiklerini ve daha fazla

öfkeli davranışlar sergilediklerini belirtmiştir. Ayrıca bu çocuklar karşındakilerle istismar davranışı içeren ilişkiler de kurabilmektedirler (Dengizek, 2015). Başka bir araştırmada ise; fiziksel istismara uğramış çocuklar sosyal alanda ve yakın ilişki kurma konusunda güçlük yaşarlar; ilişkilerinde duygusal yoğunluk az, öfke ve istismar davranışı görülür. (Şık, 2019). Alanda yapılan çocukluk çağı travmaları ile ilgili çalışmalar cinsel yaşamın etkilendiğini göstermektedir. Çalışmamızda özellikle çocukluklarında fiziksel ve duygusal ihmal travması ile cinsel taciz travması olan erkeklerin cinsel doyumları ciddi bir şekilde etkilenmektedir. Bu sonuçlar, travmanın cinsel doyum üzerindeki etkini net bir şekilde göstermektedir.

4.2. Sonuç

Çocukluk çağı travmalarının, yetişkin bağlanma stillerinin ve psikolojik iyi oluş ile cinsel doyum arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Güvenli bağlanma, kayıtsız bağlanma, duygusal ihmal, obsesif kompulsif ve kişiler arası duyarlılık değişkenleri kadınlarda cinsel doyumun anlamlı yordayıcılarıdır

Güvenli bağlanma, fiziksel ihmal, duygusal ihmal ve cinsel taciz değişkenleri erkeklerde cinsel doyumun anlamlı yordayıcılarıdır.

Kadınların sıklık, GRISS toplam, korkulu bağlanma, kayıtsız bağlanma, anksiyete, depresyon, obsesif kompulsif ve paranoid düşünce puan ortalamaları anlamlı olarak daha yüksek bulunmuştur.

Yaş arttıkça sıklık, iletişim, doyum, kaçınma, dokunma, GRISS toplam puan ortalamaları da artmaktadır. Bununla birlikte yaş arttıkça güvenli bağlanma, korkulu bağlanma ve kayıtsız bağlanma puan ortalamaları azalmaktadır.

Yaş gruplarına göre duygusal taciz, fiziksel taciz, fiziksel ihmal, duygusal ihmal, cinsel taciz ve aşırı koruma-kontrol, anksiyete, depresyon, obsesif kompulsif, somatizasyon, kişilerarası duyarlılık, paranoid düşünce ve psikotizm puan ortalamaları anlamlı bir farklılık göstermiştir. 36-50 yaş grubunda

Kaynakça

- Adalı, N. (2007). 10-12 Yaş Grubu Çocuk İstismarı Ebeveyn ve Çocuk Bilgilendirme Çalışması. Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adli (Klinik) Psikoloji Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Projesi.
- Aktepe, E. (2009). Çocukluk Çağı Cinsel İstismarı. Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar, 1:95-119.
- Alıcı, H. Y., Kapucu, B. B., ve Kaya, B., (2016). Çocukluk Çağında Yineleyici Tecavüz ve Cinsel Taciz Öyküsü Bulunan Bir Vajinismus Olgusunda EMDR'nin Etkinliği. Klinik Psikiyatri, 19:97-100.

bulunan katılımcıların duygusal taciz, fiziksel taciz, fiziksel ihmal, duygusal ihmal, cinsel taciz ve aşırı koruma-kontrol, anksiyete, depresyon, obsesif kompulsif, somatizasyon, kişilerarası duyarlılık, paranoid düşünce ve psikotizm puan ortalamaları en yüksek, 18-25 yaş grubunda bulunan katılımcıların puan ortalamaları ise en düşüktür. Sonuç olarak; yaş arttıkça duygusal taciz, fiziksel taciz, fiziksel ihmal, duygusal ihmal, cinsel taciz ve aşırı koruma-kontrol, anksiyete, depresyon, obsesif kompulsif, somatizasyon, kişilerarası duyarlılık, paranoid düşünce ve psikotizm puan ortalamaları artmaktadır.

4.3. Öneriler

Literatür taramasında çocukluk çağı travmalarının, yetişkin bağlanma stillerinin ve psikolojik iyi oluşun cinsel doyum üzerindeki etkisinin incelendiği bir araştırmaya rastalanılmadığı için bu araştırma ile literatüre katkıda bulunulduğu düşünülmektedir. Bu doğrultuda örneklemin genişletilmesi, farklı kesimlerdeki bireylere ulaşılması ve evli/cinsel yaşantıya sahip olan çiftler ile sınırlandırılması daha güvenilir sonuçlar elde edilmesi açısından önemlidir.

Covid-19'un bu çalışmanın psikolojik iyi oluş ölçeğinden alınan sonuçlara etki ettiği düşünüldükçe, salgının insanlar üzerinde çok fazla etkisinin olmadığı süreçte psikolojik iyi oluşun etki ettiği alanların araştırılması önemlidir.

Cinsel doyum üzerinde sosyo-ekonomik düzeyin ve çiftler arasındaki iletişimin de önemli bir faktör olduğu söylenebilir. Bu nedenle kişilerin sosyo-ekonomik düzeylerinin ve birbirleri ile olan iletişimlerinin bilinmesinin, değişkenlerin ne düzeyde etkileneceğinin belirlenmesinde önemli görülmektedir.

Gelecekte yapılacak olan araştırmalarda, psikopatolojik bulguların, çocukluk çağı travmalarının ve cinsel doyumun yetişkin yakın ilişkilerine olan etkilerinin araştırılması literatür için yararlı olabilir.

- Alpay, H. E., Aydın, A., Bellur, Z. (2017). Çocukluk Çağı Travmalarının Depresyon ve Travma Sonrası Stres Belirtileri ile İlişkisinde Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Aracı Rolü. Klinik Psikiyatri 20:218-226.

- American Psychiatric Association (2013). Diagnostic and statistical manual of mental disorders (DSM-5®). American Psychiatric Pub.

- Aslan, S. H., ve Alparslan, Z. N. (1999). Çocukluk Örselenme Yaşantıları Ölçeğinin Bir Üniversite Öğrencisi

- Örnekleminde Geçerlik, Güvenirlik ve Faktör Yapısı. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 10(4), 275-285.
- Ayhan Ersoy, A. (2010). Migren Hastalarında Mizaç-Karakter Özellikleri İle Çocukluk Örselenmeleri ve Öfke İfade Tarzı Arasındaki İlişki. Maltepe Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Psikiyatri Anabilim Dalı. Yayınlanmamış Doktora Tezi. İstanbul.
- Köroğlu, E., (2013). Amerikan Psikiyatri Birliği, Ruhsal Bozuklukların Tanımsal Ve Sayımsal El Kitabı, Beşinci Baskı (DSM-5). Hekimler Yayın Birliği, Ankara.
- Bakım, B., Karamustafaloğlu, O., Akpınar, A., Tankaya, O., Özçelik, B., Ceylan, C. Y., Yavuz, G. Y., Bozkurt, S., Alpak, G., ve Gönenli, S. (2011). Panik Bozukluk Hastalarında Çocukluk Çağı Travmatik Yaşantılarının Cinsel İşlev Üzerine Etkileri. *Düşünen Adam Psikiyatri ve Nörolojik Bilimler Dergisi*, 24:182-188.
- Bartholomew, K., Horowitz, L.M. (1991). Attachment Styles Among Young Adults: A test of a four-category model. *Journal of Personality and Social Psychology*, 61, 226-244.
- Bilim, G. (2012). Çocukluk Örselenme Yaşantıları: Duygu Düzenleme, Kişilerarası Tarz ve Genel Psikolojik Sağlık Açısından Bir İnceleme. Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Psikoloji Anabilim Dalı. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara.
- Bulut, S., ve Karaman, H. B., (2018). Engelli Bireylerin Cinsel, Fiziksel ve Duygusal İstismarı. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi, Özel Eğitim Dergisi, 19(2):277- 301
- Burhanoglu S., (2002). Çocukluk çağı travmaları ve psikiyatrik durumlar. Erişim tarihi: 10.07.2016, <http://www.sabriburhanoglu.com/cocuk-cagi-travmaları-ve-psikiyatrik-durumlar>.
- Bowlby J. (1973). Attachment and Loss: Separation, Anxiety and Anger. New York, Basic Books, 256-260.
- Bowlby J. (2012). Bağlanma. 2. Basım. T. V. Soylu (çev.), İstanbul: Pinhan Yayıncılık (orijinal baskı tarihi 1969).
- Demirel, C., (2018). Yetişkinlerde Bağlanma Stilllerinin Mutluluk, Yaşam Doyumu ve Depresyon İle İlişkisinin İncelenmesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Işık Üniversitesi, İstanbul, s. 1 (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
- Öztürk, C.Ş., ve Akar, H., (2014). "Evli çiftlerde evlilik uyumu ve cinsel doyum arasındaki ilişki", Literatür Sempozyum, 1 (3):16-22, s.21.
- İncesu, C., (2004). Cinsel İşlevler Ve Cinsel İşlev Bozuklukları, *Klinik Psikiyatri Dergisi*, 2004;Ek:3:3- 13, s.11.
- Crittenden, P. M. (1990). Internal representational models of attachment relationships. *Infant Mental Health Journal*, 11(3), 259-277.
- Cicchetti D, Cummings E. M, & Greenberg M. T., (1990). An organizational perspective on attachment beyond infancy. Attachment in the preschool years: Theory, research, and intervention, Chicago, University of Chicago Press. 3-49.
- Cohn M. A, Fredrickson B. L. ve diğ., (2009). Happiness unpacked: positive emotions increase life satisfaction by building resilience. *Emotion*, 9(3): 361.
- Çamuroğlu İdiğ, M. (2014). Üniversite Öğrencilerinde Kendine Zarar Verme Davranışı ve İntihar Olasılığının, Çocukluk Örselenmeleri ve Saldırganlıkla İlişkisi. İstanbul Üniversitesi, Adli Tıp Enstitüsü, Sosyal Bilimler Anabilim Dalı. Yayınlanmamış Doktora Tezi. İstanbul.
- Çeçen, A. R. (2007). Çocuk Cinsel İstismarı: Sıklığı, Etkileri ve Okul Temelli Önleme Yolları. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*: 4(1), 1-17.
- Çelik, M., Aydil, U., Kızıl, Y. (2012). İnternal Karotid Arter Trombozu ve Atipik Otojik Klinik ile Seyreden Bir Çocuk İstismarı Olgusu. *Gazi Med J*, 23: 157-60).
- Deveci, E., Açık, Y.(2003).Çocuk İstismarı Nedenlerinin İncelenmesi. Fırat Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Halk Sağlığı Anabilim Dalı, 12: 396.
- Gökmen, D., (2009). Kadın Sığınma Evi'nde Yaşayan Şiddet Görmüş Kadınlar İle Eşiyile Birlikte Yaşayan Şiddet Görmüş Kadınlar Arasındaki Psikolojik Dayanıklılık ve Bağlanma Durumlarının Karşılaştırılması, Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2009, s.13 (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
- Dimitrova N, Pierrehumbert B, Glatz N. Ve diğ., (2010). Closeness in relationships as a mediator between sexual abuse in childhood or adolescence and psychopathological outcome in adulthood. *Clinical psychology & psychotherapy*. (3): 183-195.
- Bıyıklı, D.N., ve Tuncel, B., (2019). Oyun Terapisi Kapsamlı ve Uygulama Rehberi, Apamer Psikoloji Yayınları, İstanbul, 2019, s. 131.
- Doruk, K. S., (2012). 0-14 Yaş Çocuğu Olan Annelerin Çocuklarına Yönelik Fiziksel ve Duygusal İstismar/İhmal Durumu. Erciyes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Halk Sağlığı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.
- Erükcü, G. (2013). Farklı Sosyo-Ekonomik Düzeyden Gelen Ergenlerin Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantılarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyal Hizmet Anabilim Dalı. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara.
- Erdoğan S., (2007). Evlilik uyumu ile psikiyatrik rahatsızlıklar, bağlanma stilleri ve mizaç ve karakter özellikleri arasındaki ilişkilerin incelenmesi. Uzmanlık Tezi, Gazi Üniversitesi.
- Fraley R.C, & Shaver P.R., (2000). Adult romantic attachment: Theoretical developments, emerging controversies and unanswered questions. *Rev Gen Psychol*. 4: 132- 154.
- Gladis M. M, Gosch E. A, Dishuk N. M. ve diğ.(1993). Quality of life: Expanding the scope of clinical significance. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*. 67(3): 320.
- Gülfizar Sözeri vd.(2006). "Menopoz: klimaterik belirtiler ve cinsel doyum arasındaki ilişki." *Yeni Sempozyum Dergisi*,44 (4): 182-188, s.183.
- Herman, J. (2007). Travma ve İyileşme. İstanbul: Literatür Yayıncılık.
- Hornor G., (2010). Child sexual abuse: Consequences and implications. *Journal of Pediatric Health Care*. 24(6): 358-364.
- Kabasakal, Z., ve Arslan G., (2014). Ergenlikte görülen anti-sosyal davranışlar, psikolojik sağlık ve aile sorunları arasındaki ilişki. *Uluslararası hakemli aile çocuk ve eğitim dergisi*. 2(3): 76-90.
- Kara, B., Biçer, Ü. & Gökalp. A.S. (2004). Çocuk İstismarı. *Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dergisi*.140-151.
- Kaya, E. (2010). Çocuk istismarı ve ihmalinin Saptanmasında Nükleer Tıp Yöntemlerinin Kullanımı. *Güncel Pediatri Dergisi*, 8: 30-5

- Kaya, S. (2014). Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantıları Ölçeği Kısa Formu'nun Türkçe'ye Uyarlanması. Muğla Sıtkı Kocaman Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bilim Dalı. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Muğla.
- Kıvrak, Y., Gey, N., Kıvrak, H. A., Kocaçaya, M. H., Çöpoğlu, Ü. S., ve Arı, M., (2015). Kadına yönelik eş şiddeti, çocukluk travmaları, depresyon ve yaşam kalitesi: Toplum temelli çalışma. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 16(5):314-322
- Kıvılcım, S. (2015). Çocukluk Çağı Travmatik Yaşam Olaylarının Yetişkin Obsesif Kompulsif Bozukluk ile Komorbiditesi. Üsküdar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Klinik Psikoloji Anabilim Dalı. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul.
- Kokurcan, A., Özsan, H. (2012). Travma Kavramının Psikiyatri Tarihindeki Seyri. *Kriz Dergisi*, 20(1-2-3), 19-24.
- Kostak, A. M., Vatanserver, C. (2015). Sağlık Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Çocuk İstismarı ve İhmali ile İlgili Görüş ve Düşünceleri. *HSP*, 2(1):1-11.
- Kesebir, S., Kavzoğlu, S. ve Üstündağ, M. F. (2011). Bağlanma ve Psikopatoloji Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar-Current Approaches in Psychiatry 3(2), 321-342.
- Levitan R. D, Rector N. A, Sheldon T. ve diğ. (2003). Childhood adversities associated with major depression and/or anxiety disorders in a community sample of Ontario: Issues of co-morbidity and specificity. *Depression and anxiety*. 17(1): 34-42.
- MacMillan, H. L., Fleming, J. E., Streiner, D. L., Lin, E., Boyle, M. H., Jamieson, D., Walsh, C., Wong, M. & Beardslee, W. R. (2001). Childhood Abuse and Lifetime Psychopathology in a Community Sample. *American Journal of Psychiatry*, 158(11), 1878-1883.
- Malinosky-Rummell R., Hansen D. J., (1993). Long-term consequences of childhood physical abuse. *Psychological bulletin*. 114(1): 68-79.
- Sümer, M., (2006). Yetişkinlerin Bağlanma Stilllerinin Duygusal Zeka, İlişkiye Bağlılık, İlişkide Algılanan Tatmin ve Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Maltepe Üniversitesi, İstanbul, s.34 (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
- Meredith, P.J., Strong, J., Feeney, J.A. (2007). Adult attachment variables predict depression before and after treatment for chronic pain. *Eur J Pain* 11: 164-170.
- Messman-Moore T. L, & Long, P. J., (2000). Child sexual abuse and revictimization in the form of adult sexual abuse, adult physical abuse, and adult psychological maltreatment. *Journal of interpersonal violence*. 15(5): 489-502.
- Mirsal H., Kalyoncu A., Pektaş Ö., Tan D., Beyazyürek M. (2004). Childhood Trauma in Alcoholics. *Alcohol and Alcoholism*, 39,(2), 126-129.
- Hennessy, M., (1997). Hormonal and Behavioral Attachment Responses in Infant Guinea Pigs, *The Journal of the International Society for Developmental Psychobiology*, 20 (6), 613-625, p. 620.
- Yıldız, M.F., (2014). Erişkin Evli Kadınlarda Toplumsal Cinsiyet Rolü ile Cinsel Doyumun İlişkisi, Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul. s.22. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
- Morsünbül Ü., ve Çok F., (2011). Bağlanma ve İlişkili Değişkenler. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar-Current Approaches in Psychiatry*, 3(3):553-570.
- Bozdemir, N., ve Özcan, S., (2011). "Cinselliğe ve cinsel sağlığa genel bakış." *Turkish Journal Of Family Medicine And Primary Care*, 5(4): 37-46, s.44
- Ögel, K. ve Aksoy, A. (2003). Kendine Zarar Verme Davranışı. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 4(4), 226-236.
- Öztürk, O. ve Uluşahin, A. (2008). Ruh Sağlığı Bozuklukları-1. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Pietromonaco, P.R., Barrett, L.F. (2000). The internal working models concept: What do we really know about the self relation to others? *Rev Gen Psychol*; 4: 155-173.
- Polat, O. (2007). Tüm Boyutlarıyla Çocuk İstismarı 1- Tanımlar. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Schild, S., Dalenberg, C. J. (2015). Consequences of Child and Adult Sexual and Physical trauma among Deaf Adults. *Journal of Agression, Maltreatment and Trauma*, 24, (3) 237-256.
- Slep, A. M. S., Heyman, R. E., & Snarr, J. D. (2011). Child Emotional Aggression and Abuse: Definitions and Prevalence. *Child Abuse & Neglect*, 35(10), 783- 796.
- Solmuş T., (2003). Romantik bağlanma (II) İlişkisel değişkenler ve ilişki süreci. *Türk Psikoloji Bülteni*. 9(28-29): 99-108.
- Uluç, S., ve Öktem, F., (2010). Okul Öncesi Çocuklarda Güvenli Yer Senaryoları ve Kişilerarası Beklentiler Arasındaki İlişkiler. *Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi*, 139-147, s. 146.
- Doğan, S., (2006). Cinsellikten Tiksinti Duyma Bozukluğu: Davranışçı tedaviye olumlu ve hızlı yanıt veren bir olgu. *Klinik Psikiyatri Dergisi* 9(4): 191-197, s.195.
- Sümer, M. (2006). "Yetişkin Bağlanma Stilllerinin Duygusal Zeka, İlişkiye Bağlılık, İlişkide Algılanan Tatmin ve Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi" Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Shorey, H. S., & Snyder, C. R. (2006). The role of adult attachment styles in psychopathology and psychotherapy outcomes. *Review of General Psychology*, 10(1), 1-20.
- Şahiner, İ.V. (2010). Çocukluk Çağı Travmatik Yaşantılarının ve Yaşam Olaylarının Alopesi Areata ile İlişkisi (Tıpta uzmanlık tezi). Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi, Ankara.
- Şar, V. & Yargıç, L.I. (1997). Ruhsal Travma, Dissosiyasyon ve Çoğul Kişilik. *Hipokrat Dergisi*, 61:38-49.
- Şar, V., Öztürk, P. E., & İkikardeş, E. (2012). Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Ölçeğinin Türkçe Uyarlanmasının Geçerlilik ve Güvenilirliği. *Türkiye Klinikleri Journal of Medical Sciences*, 32(4), 1054-1063.
- Şar V.,(1998). Kötüye Kullanım ve İhmalle İlişkili Sorunlar. *Temel Psikiyatri*. Güleç C, Köroğlu E. (editörler) Ankara, Hekimler Yayın Birliği Yayıncılık, 823-834.
- Şahin-Demirkapı E. (2013). Çocukluk Çağı Travmalarının Duygu Düzenleme ve Kimlik Gelişimine Etkisi ve Bunların Psikopatolojiler ile İlişkisi, Yüksek Lisans Tezi, Adnan Menderes Üniversitesi,
- Şahin, F., Taşar, M. A.(2012). Cinsel İstismar ve Ensest. *Türk Pediatri Arşivi Dergisi* 47: 159- 64.
- Şimşek, S., Cenkseven, Ö. F.(2011). An Investigation the Behavioral Problems of Adolescents, Who Perceived

- Emotional Abuse from Parents and Teachers, *İlköğretim Online*, 10(3), 1124-1137, <http://ilkogretim-online.org.tr>.
- Tabachnick and Fidell, (2013). B.G. Tabachnick, L.S. Fidell Using Multivariate Statistics (sixth ed.) Pearson, Boston
- Türel, F. İ., Öztürk, E., Çalıcı, C. (2018). Bireyden Topluma Travma ve Şiddet: Bireysel ve Toplumsal Şiddet Olaylarına Psikiyatrik Bir Yaklaşım. *Bartın Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, (3):3, 3-10
- Tıraşçı, Y., Gören, S.(2007). Çocuk İstismarı ve İhmali. *Dicle Tıp Dergisi*, 34: 1, (70- 74).
- Troisi, A., Lorenzo, G., Alcini, S., Nanni, R., Pasquale, C. & Siracusano, A. (2006). Body satisfaction in women with eating disorders: Relationship to Early Separation Anxiety and Insecure Attachment. *Psychosomatic Medicine*, 68, 449-553.
- Uğur Z., (2010). Bipolar Affektif Bozulukta Bağlanma Biçimleri, Çocukluk Çağı Travmaları ve Agresyon İlişkisi.; 15-16.
- Yurdakök, K. (2010). Çocuk istismar ve ihmali, tanım ve risk faktörleri. *Katki Pediatri Dergisi*,32(5): 537-546
- Yurdakök, K., ve İnce, O. (2010). Duygusal istismar ve ihmali. *Katki Pediatri Dergisi* 32(4): 423-433.
- Yeşiltepe S.S., (2011). Öğretmenlerin Evlilik Uyumlarının Psikolojik İyi Oluş ve Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi.
- Widom C.S.,(1999). Post-traumatic Stress Disorder in Abused and Neglected Children Grown Up. *American Journal of Psychiatry*. 1999; 156 (8): 1223–1229.
- Çokluk, O., Şekercioğlu, G., ve Büyüköztürk, Ş. (2012). Sosyal bilimler için çok değişkenli istatistik SPSS ve LISREL uygulamaları. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Finney, S. J., & DiStefano, C. (2006). Non-normal and categorical data in structural equation modeling. In G. R. Hancock, & R. D. Mueller (Eds.), *Structural equation modeling: A second course* (pp. 269–314). Charlotte: Information Age.
- Kalaycı, Ş. (2017). SPSS uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri (8. Baskı), Ankara: Asil Yayın Dağıtım.
- Kayri, M. (2009). Araştırmalarda gruplar arası farkın belirlenmesine yönelik çoklu karşılaştırma (post-hoc) teknikleri. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(1), 51-64.